

3. Պարենի առկայություն Availability of Food

Աղյուսակ 3.1.
Table 3.1.

Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածություններ, բերքատվություն և համախառն բերք*
Areas, yield and gross production of main agricultural temporary and permanent crops*

	Տարածությունները (հազ. հա) Areas (thousand hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Ցանրային տարածությունը, ընդամենը Sown area, total	353.4	294.5	242.3	227.9	222.8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>որից՝</i> <i>of which</i>															
հացահատիկային և հատիկաընդեղենային մշակաբույսեր cereals and leguminous crops	198.1	155.2	130.2	121.2	121.7	30.7	19.8	26.1	16.9	20.3	604.2	302.5	337.7	198.7	243.0
<i>որից՝ գորեն</i> <i>of which wheat</i>	108.7	82.4	66.7	59.9	59.4	32.4	21.8	28.2	19.6	22.5	350.4	176.4	187.5	112.6	131.9
կարտոֆիլ potatoes	28.9	25.3	22.1	20.5	20.5	209.8	214.9	187.3	199.2	208.2	606.3	547.4	415.1	404.1	427.3
բանջարանոցային մշակաբույսեր vegetables	30.2	28.3	21.7	20.6	21.4	301.8	286.3	258.6	265.0	280.8	968.6	861.0	628.2	621.6	650.7
բոստանային մշակաբույսեր melons	7.3	6.8	4.6	4.3	4.0	325.1	316.8	276.3	300.6	299.6	236.1	215.8	126.8	128.0	119.5
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	40.5	42.3	43.0	43.4	43.7	66.1	93.5	87.7	76.2	66.4	242.6	361.6	343.4	290.6	254.9
Խաղող Grape	17.1	15.8	16.1	16.5	16.7	110.0	141.4	120.1	146.1	177.1	178.8	210.0	179.7	217.5	264.8

** Այստեղ և հետագայում՝ բերքատվությունը հաշվարկված է բերքահավաքի տարածության նկատմամբ:
Here and hereinafter yield has been calculated compared with the harvested area.

Աղյուսակ 3.2.
Table 3.2.

Հացահատիկային և հատիկարնդեղենային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ,
միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*

Sown areas, average yield and gross production of cereals and leguminous crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	198 148	155 247	130 163	121 179	121 656	30.7	19.8	26.1	16.9	20.3	604.2	302.5	337.7	198.7	243.0
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	31 054	22 959	16 413	16 582	17 560	30.0	14.6	23.7	14.6	24.1	93.0	33.4	39.0	24.2	42.3
Արարատ Ararat	7 273	4 671	3 298	2 645	2 568	47.1	38.1	37.5	36.4	37.0	34.3	17.8	12.4	9.6	9.5
Արմավիր Armavir	6 520	5 501	4 033	4 129	4 267	39.9	38.0	37.4	37.6	40.5	25.8	20.6	15.1	16.0	17.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	35 875	30 913	26 190	22 725	22 989	24.7	14.9	20.0	14.0	15.8	88.6	45.8	52.0	31.8	36.4
Լոռի Lori	14 746	12 174	11 540	10 487	10 827	32.5	28.7	31.5	25.0	24.3	47.9	33.8	36.3	26.2	26.2
Կոտայք Kotayk	13 671	13 098	11 742	10 836	9 813	26.8	20.0	23.8	13.6	18.6	36.6	26.2	27.9	14.7	18.3
Շիրակ Shirak	48 494	41 998	35 613	33 564	33 283	33.2	19.2	30.8	14.7	19.7	157.5	77.6	108.6	44.1	63.3
Սյունիք Syunik	26 338	16 674	15 054	13 332	14 440	28.3	18.4	20.9	17.3	15.5	74.5	30.7	31.4	23.0	22.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	3 984	2 387	1 908	1 760	1 652	30.6	14.4	23.1	13.2	10.9	12.2	3.4	4.4	2.3	1.8
Տավուշ Tavush	10 083	4 862	4 372	5 119	4 257	33.6	27.3	26.2	14.3	16.2	33.4	13.2	10.6	6.8	5.8

Աղյուսակ 3.3.
Table 3.3.

Ցորենի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of wheat, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ. տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	108 738	82 410	66 680	59 906	59 393	32.4	21.8	28.2	19.6	22.5	350.4	176.4	187.5	112.6	131.9
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	13 449	11 327	4 393	4 578	5 088	32.6	17.7	26.6	15.7	23.8	43.8	20.0	11.7	7.2	12.1
Արարատ Ararat	5 516	3 472	2 301	1 888	1 778	47.0	37.7	37.1	38.5	39.0	25.9	13.1	8.5	7.3	6.9
Արմավիր Armavir	4 424	3 829	2 883	3 170	3 261	39.7	39.7	39.3	38.7	42.1	17.3	15.1	11.3	12.2	13.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	16 779	14 543	12 388	10 456	10 930	26.0	16.2	21.5	15.6	17.9	43.5	23.3	26.5	16.3	19.5
Լոռի Lori	10 841	8 591	8 900	8 185	8 103	33.3	28.8	33.9	27.0	28.6	36.1	23.6	30.2	22.1	23.0
Կոտայք Kotayk	6 923	5 357	4 807	4 133	4 026	27.7	20.8	26.0	15.2	18.8	19.2	11.2	12.5	6.3	7.6
Շիրակ Shirak	27 437	21 760	18 652	15 957	14 930	35.3	20.6	32.4	16.4	21.5	95.0	43.0	60.2	22.8	31.9
Սյունիք Syunik	15 695	9 598	8 667	7 463	8 123	30.2	19.3	21.6	17.8	17.5	47.5	18.5	18.7	13.3	14.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 717	879	667	523	412	34.3	16.1	24.2	16.9	11.9	5.9	1.4	1.6	0.9	0.5
Տավուշ Tavush	5 857	3 054	3 022	3 553	2 742	27.3	24.0	21.9	12.8	12.1	15.8	7.2	6.3	4.2	2.6

Կարտոֆիլի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of potato, by marzes and Yerevan city *

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	28 872	25 337	22 062	20 477	20 531	209.8	214.9	187.3	199.2	208.2	606.3	547.4	415.1	404.1	427.3
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	1 850	1 382	1 060	1 055	1 062	223.0	217.2	181.4	214.9	232.6	41.2	30.0	19.2	22.7	24.7
Արարատ Ararat	914	796	619	534	508	321.1	272.5	262.4	272.5	281.5	30.3	21.7	16.4	14.6	14.3
Արմավիր Armavir	1 601	1 667	1 417	1 252	1 182	340.5	322.0	298.6	320.0	395.1	54.5	56.2	44.2	42.9	46.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	10 239	9 431	8 777	8 096	7 995	201.7	217.4	192.4	210.2	216.5	206.5	205.0	168.9	170.2	172.9
Լոռի Lori	4 613	4 190	3 596	3 432	3 510	161.0	175.8	145.8	158.9	161.8	74.3	73.7	52.4	49.4	56.8
Կոտայք Kotayk	923	886	755	645	637	188.8	231.5	175.3	186.2	190.0	17.4	20.7	13.2	12.0	12.1
Շիրակ Shirak	4 556	3 715	3 221	3 236	3 536	259.0	251.3	216.2	210.7	214.6	118.0	93.3	69.6	67.9	75.9
Սյունիք Syunik	1 771	1 670	1 316	1 200	1 128	190.6	169.0	144.3	144.6	144.5	33.8	28.2	19.0	17.4	16.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	289	223	160	124	125	215.4	200.5	115.8	131.3	136.0	6.2	4.5	1.9	1.6	1.7
Տավուշ Tavush	2 026	1 287	1 051	838	783	109.4	106.1	94.2	59.9	70.2	22.2	13.6	9.9	5.0	5.5

Աղյուսակ 3.5.

Table 3.5.

Բանջարանցային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of vegetable crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	30 232	28 280	21 658	20 616	21 362	301.8	286.3	258.6	265.0	280.8	968.6	861.0	628.2	621.6	650.7
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	1 270	809	444	416	557	259.2	184.1	199.2	145.2	139.0	36.7	16.8	10.6	7.2	4.2
Արարատ Ararat	6 873	5 793	4 889	4 928	5 110	432.5	376.3	371.7	399.1	400.2	311.9	223.0	200.9	217.2	225.5
Արմավիր Armavir	12 186	12 840	8 886	8 155	8 751	316.9	317.9	285.8	304.7	336.6	421.6	448.0	291.4	286.7	317.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 689	1 589	1 469	1 439	1 406	214.2	231.1	239.6	217.9	201.1	36.2	36.8	35.2	31.4	28.4
Լոռի Lori	1 800	1 602	1 338	1 303	1 296	187.6	173.0	135.2	114.9	122.9	33.6	27.7	18.1	15.0	16.2
Կոտայք Kotayk	1 284	1 169	990	938	936	158.4	183.5	145.0	136.8	142.2	22.1	22.4	18.7	21.3	21.0
Շիրակ Shirak	1 896	1 757	1 450	1 383	1 440	298.8	279.2	216.8	169.8	174.0	56.6	49.1	31.5	23.4	21.6
Սյունիք Syunik	1 099	1 047	752	714	604	165.8	149.7	127.8	100.8	98.3	18.2	15.7	9.6	7.2	5.8
Վայոց ձոր Vayots Dzor	662	537	411	349	319	205.5	212.9	107.0	127.8	149.9	13.6	11.4	4.4	4.5	4.7
Տավուշ Tavush	1 156	815	708	711	663	102.2	105.2	88.3	74.6	64.6	11.7	8.6	7.2	7.1	5.5

Բոստանային մշակարույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of melons, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	7 268	6 812	4 602	4 257	3 995	325.1	316.8	276.3	300.6	299.6	236.1	215.8	126.8	128.0	119.5
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	283	173	83	97	83	255.7	373.2	169.7	392.6	132.5	7.2	6.5	1.4	3.8	1.1
Արարատ Ararat	1 948	1 537	1 326	1 077	981	402.4	373.4	359.0	344.8	367.0	78.4	57.4	47.6	37.2	36
Արմավիր Armavir	4 816	4 941	3 051	2 954	2 804	302.5	301.6	250.8	291.6	290.6	145.5	149.0	76.2	86.1	81.3
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20	7	7	9	7	88.3	88.7	140.9	61.0	109.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.0
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	2	1	1	1	-	100.0	400.0	150.0	150.0	-	0.0	0.1	0.0	0.0
Սյունիք Syunik	1	-	0.0	0.0	9	70.0	-	-	-	146.2	0.0	-	0.0	0.0	0.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	50	34	31	14	13	196.4	217.2	101.6	124.0	132.7	1.0	0.7	0.3	0.2	0.2
Տավուշ Tavush	90	58	43	47	39	272.4	248.1	181.8	90.9	142.9	2.5	1.4	0.8	0.4	1.1

Աղյուսակ 3.7.
Table 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of fruit and berries, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	40 510	42 269	43 035	43 411	43 721	66.1	93.5	87.7	76.2	66.4	242.6	361.6	343.4	290.6	254.9
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	6 582	7 382	7 446	6 574	6 232	81.2	98.4	119.4	89.7	56.2	47.6	72.7	88.8	51.6	32.7
Արարատ Ararat	8 073	8 015	8 211	8 630	8 661	103.6	146.6	126.3	104.3	99.2	74.7	105.4	92.8	79.7	76.0
Արմավիր Armavir	8 652	9 042	9 418	9 928	10 422	74.7	103.5	117.3	117.4	99.7	56.0	80.6	91.9	92.6	79.4
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 403	1 407	1 458	1 519	1 497	82.5	97.5	87.1	93.8	88.1	11.2	13.3	11.9	13.5	12.4
Լոռի Lori	2 293	2 314	2 310	2 315	2 317	7.6	37.7	30.5	25.8	12.8	1.6	7.9	6.4	5.4	2.7
Կոտայք Kotayk	4 325	4 381	4 351	4 651	4 651	29.8	95.8	59.1	37.2	41.7	11.7	37.5	22.9	15.5	17.2
Շիրակ Shirak	534	655	627	561	637	152.9	92.5	82.0	50.2	118.2	8.1	6.0	5.1	2.8	7.4
Սյունիք Syunik	2 601	2 609	2 616	2 621	2 627	48.1	48.1	23.0	46.3	34.5	12.1	12.1	5.9	11.9	8.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 139	2 514	2 538	2 510	2 517	25.6	40.7	21.5	18.3	16.7	5.0	8.1	4.4	3.8	3.5
Տավուշ Tavush	2 580	2 622	2 732	2 774	2 832	43.7	47.9	34.6	36.6	42.3	10.6	11.8	9.2	9.7	32.7

Խաղողի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of grapes, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ՀՀ ընդամենը Total in RA	17 059	15 814	16 099	16 497	16 681	110.0	141.4	120.1	146.1	177.1	178.8	210.0	179.7	217.5	264.8
<i>որից` of which</i>															
Արագածոտն Aragatsotn	1 699	1 253	1 451	1 433	1 409	30.3	63.8	51.3	100.6	47.7	5.1	8.0	7.5	13.2	5.9
Արարատ Ararat	5 039	4 713	4 647	4 800	4 849	154.3	209.3	157.0	203.5	272.7	76.0	95.2	70.3	92.2	123.7
Արմավիր Armavir	6 882	6 792	6 924	7 229	7 401	132.9	144.1	136.7	153.4	176.4	83.7	90.3	85.4	95.8	113.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	67	67	67	67	67	19.6	48.3	21.8	15.6	14.9	0.1	0.3	0.1	0.1	0.1
Կոտայք Kotayk	160	169	156	148	136	18.5	72.3	22.6	10.0	38.0	0.3	0.8	0.2	0.1	0.3
Շիրակ Shirak	-	-	-	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0	-
Սյունիք Syunik	185	179	180	179	179	50.0	47.3	26.9	31.5	27.9	0.9	0.9	0.5	0.6	0.5
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 066	1 200	1 214	1 202	1 202	20.0	40.6	53.8	38.9	76.2	2.0	4.1	5.5	3.9	7.7
Տավուշ Tavush	1 349	1 345	1 364	1 343	1 342	54.3	74.2	74.8	86.1	96.0	7.2	9.8	9.9	11.2	5.9

Աղյուսակ 3.9.
Table 3.9.
hu
hectare

Մորեխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2019թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2019

1	2	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land			բազմամյա տնկարկներ perennial seedling			խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land		
				ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with	
					մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents
ՀՀ ընդամենը Total in RA	185 075	57 964	127 111	155 891	53 906	101 985	28 939	3 838	25 101	115	90	25	-	-	-	130	130	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	19 650	4 750	14 900	14 607	4 149	10 458	5 018	601	4 417	25	-	25	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 300	5 350	11 950	10 793	4 375	6 418	6 507	975	5 532	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	17 510	5 050	12 460	7 961	3 850	4 111	9 549	1 200	8 349	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 360	7 800	11 560	19 360	7 800	11 560	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 580	5 750	14 830	20 480	5 750	14 730	100	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	17 800	3 950	13 850	14 194	3 475	10 719	3 476	345	3 131	-	-	-	-	-	-	130	130	-
Շիրակ Shirak	21 900	7 950	13 950	21 900	7 950	13 950	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	21 480	8 200	13 280	21 040	8 200	12 840	440	-	440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14 459	4 464	9 995	12 304	4 008	8 296	2 065	366	1 699	90	90	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	15 036	4 700	10 336	13 252	4 349	8 903	1 784	351	1 433	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ծանոթություն՝ Գյուղատնտեսական արտադրանքի արդյունավետությունը մեծապես կախված է բույսերի պաշտպանության միջոցառումներից, որոնց արդյունքների գնահատման ցուցանիշներից են հանդիսանում մորեխների և մկնանման կրծողների զանգվածային բազմացումն ու տարածվածությունը, մկնանման կրծողների բների քանակն ու մորեխների առկայությունն ըստ հողատեսքերի, որոնց վերաբերյալ տվյալները արամատրում է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունը:

Notice: Efficiency of agricultural product mostly depends on the plant protection measures, which are estimated by the indicators such as mass reproduction and occurrence of locusts and rodents, the number of rodents' holes and the availability of locusts by types of land which is provided by the Ministry of Economy of RA.

Աղյուսակ 3.10.
Table 3.10.
hu
hectare

Մորեխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2020թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2020

1	2	3 4 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>		5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 <i>այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land</i>														
				վարելահող arable land			բազմամյա տնկարկներ perennial seedling			խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land		
				5	6 7 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>		8	9 10 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>		11	12 13 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>		14	15 16 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>		17	18 19 <i>որոնցից՝ վարակված են of which infected with</i>	
					մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents
ՀՀ ընդամենը Total in RA	153 528	80 000	73 528	127 002	66 478	60 524	26 141	13 137	13 004	285	285	-	100	100	-	-	-	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	17 628	8 300	9 328	12 283	6 283	6 000	5 345	2 017	3 328	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	11 550	7 550	4 000	6 406	3 957	2 449	5 044	3 493	1 551	0	-	-	100	100	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	11 800	7 450	4 350	5 809	4 519	1 290	5 991	2 931	3 060	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	20 740	10 390	10 350	20 740	10 390	10 350	0	0	0	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	16 000	7 800	8 200	14 181	7 681	6 500	1 819	119	1 700	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	11 150	4 450	6 700	9 006	3 240	5 766	2 144	1 210	934	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	23 190	11 240	11 950	23 190	11 240	11 950	0	0	0	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	19 700	11 500	8 200	19 091	11 215	7 876	324	0	324	285	285	-	0	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 850	5 350	5 500	7 862	3 702	4 160	2 988	1 648	1 340	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 920	5 970	4 950	8 434	4 251	4 183	2 486	1 719	767	0	-	-	0	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.11.
Table 3.11.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2019թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2019

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ՀՀ ընդամենը Total in RA	127 111	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 900	92	12	93	14	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	11 950	109	17	115	14	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	12 460	112	18	83	12	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 560	118	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 830	104	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 850	129	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	13 950	115	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 280	80	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	9 995	54	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 336	79	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2020թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2020

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, ha Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
ՀՀ ընդամենը Total in RA	37 241	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	4 953	82	14	96	14	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	80	-	-	103	15	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	2 250	56	11	65	12	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 623	118	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	3 341	105	13	62	9	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	2 771	108	12	92	12	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	6 856	103	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	6 867	62	10	59	9	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 340	53	8	59	9	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	1 160	80	13	80	12	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.13.
Table 3.13.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2019թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2019¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հաս Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	57 964	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	4 750	0-5	-	0-5	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 350	0-19	0-2	0-3	-	-	-	-	-	-	-	90-92
Արմավիր Armavir	5 050	0-3	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 800	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	5 750	0-4	-	3-4	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	3 950	0-5	-	3-5	-	-	-	-	-	0-3	-	-
Շիրակ Shirak	7 950	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	8 200	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 464	0-7	0-1	0-5	-	5-7	0-1	-	-	-	-	90-93
Տավուշ Tavush	4 700	1-1	-	1-3	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո
ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2020թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2020¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հա Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %	
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land			
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	35 186	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	2 476	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 395	10-13	0-2	13-14	0-1	-	-	-	-	0-2	-	-	90-92
Արմավիր Armavir	980	0-2	-	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	8 208	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	4 386	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	2 364	0-3	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	3 349	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	5 375	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 095	0-3	-	0-4	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	1 558	0-3	-	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (հոտավայր) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

**Ագրոռոշերութեամբ անվտանգ սեղանակալություն
(2020թ. հոկտեմբեր - դեկտեմբեր)**

Հոկտեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 2-3 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ +30, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում և Արմավիրում՝ +28, Արարատում՝ +27...+28, Տավուշում՝ +26...+28, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ +22...+27, Լոռիում՝ +24...+26, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ +23...+26, Շիրակում՝ +22...+25, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ +24, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ +22...+23, Գեղարքունիքում՝ +20...+22, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +21, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ +18...+21 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Գեղարքունիքում՝ -3...+2, Արագածոտնի լեռնային և Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ -3...+3, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ -2, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ -2...+2, Շիրակում՝ -2...+3, Լոռիում՝ 0...+4, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ +1...+6, Արմավիրում՝ +3, Արարատում՝ +3...+7, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ +5, Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ +5...+7, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ +6, Տավուշում՝ +7...+8 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը կազմել է. Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ 78-127%, Գեղարքունիքում՝ 27-121%, Լոռիում՝ 80-103%, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ 72-93%, Արարատում՝ 54-86%, Տավուշում՝ 66-73%, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ 21-69%, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ 26-54%, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ 52%, Արմավիրում՝ 51%, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ 49%, Շիրակում՝ 31-47%, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ 41%, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ 34-41%:

Եղանակային պայմանները նպաստավոր չեն եղել ցանքի և հատիկի աճի համար:

Նոյեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 1 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ +27...+30, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ +28, Տավուշում՝ +24...+28, Արարատում՝ +24...+26, Լոռիում՝ +22...+25, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ +21...+25, Արմավիրում՝ +24, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ +18...+24, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ +21, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ +18...+20, Շիրակում՝ +17...+20, Գեղարքունիքում՝ +15...+20, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +18, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ +15...+18 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Շիրակում և Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ -8...-12, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ -7...-12, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ -5...-11, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ -10, Լոռիում և Գեղարքունիքում՝ -5...-10, Արմավիրում՝ -7, Տավուշում՝ -2...-7, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ -4...-6, Արարատում՝ -3...-6, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ -5, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ -4, Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ 0...-4 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը կազմել է. Արարատում՝ 41-186%, Լոռիում՝ 62-102%, Շիրակում՝ 55-100%, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ 48-99%, Գեղարքունիքում՝ 42-95%, Տավուշում՝ 48-90%, Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ 37-85%, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ 28-67%, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ 62%, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ 54-56%, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ 40-46%, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ 45%, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ 39%, Արմավիրում՝ 34%:

Դաշտերում և այգիներում կատարվել են հերթական վեգետացիոն և սնուցող ոռոգումներ:

Դեկտեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 1 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ +13...+16, Տավուշում՝ +12...+15, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ +11...+13, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ +12, Լոռիում՝ +10...+12, Արմավիրում՝ +10, Արարատում՝ +8...+10, Վայոց ձորի լեռնային և Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ +9, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ +7...+9, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ +6...+9, Գեղարքունիքում՝ +5...+9, Շիրակում՝ +2...+6, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ +2...+4 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճան է գրանցվել Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ -20, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ -11...-19, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ -12...-18, Գեղարքունիքում՝ -10...-18, Շիրակում՝ -13...-17, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ -13, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ -11...-13, Լոռիում՝ -8...-13, Արմավիրում՝ -12, Արարատում՝ -9...-12, Վայոց ձորի և Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ -9, Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ -3...-8, Տավուշում՝ -4...-6 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը կազմել է. Արարատում՝ 127-263%, Սյունիքի նախալեռնային շրջաններում՝ 181-226%, Արագածոտնի նախալեռնային շրջաններում՝ 70-200%, Գեղարքունիքում՝ 62-182%, Սյունիքի հովտային շրջաններում՝ 172-178%, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ 49-169%, Տավուշում՝ 86-153%, Լոռիում՝ 71-145%, Կոտայքի նախալեռնային շրջաններում՝ 134%, Վայոց ձորի նախալեռնային շրջաններում՝ 125%, Արմավիրում՝ 117%, Շիրակում՝ 59-104%, Կոտայքի լեռնային շրջաններում՝ 61-80%, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ 65%:

Ամսվա ընթացքում աշնանացանի համար վտանգավոր ջերմաստիճաններ չեն դիտվել:

Agro – meteorological information (October – December 2020)

In the Republic in **October** the average monthly air temperature was over the norm by 2-3 degrees. The maximum temperature of the month was registered: in Syunik valleys it was +30, in sub-mountain regions of Vayots Dzor and in Armavir +28, in Ararat +27...+28, in Tavush +26...+28, in sub-mountain regions of Aragatsotn +22...+27, in Lori +24...+26, in sub-mountain regions of Syunik +23...+26, in Shirak +22...+25, in sub-mountain regions of Kotayk +24, in mountain regions of Kotayk +22...+23, in Gegharkunik +20...+22, in mountain regions of Vayots Dzor +21, in mountain regions of Aragatsotn +18...+21 degrees. The minimum temperature was registered: in Gegharkunik -3...+2, in mountain regions of Aragatsotn and in sub-mountain regions of Syunik -3...+3, in mountain regions of Vayots Dzor -2, in mountain regions of Kotayk -2...+2, in Shirak -2...+3, in Lori 0...+4, in sub-mountain regions of Aragatsotn +1...+6, in Armavir +3, in Ararat +3...+7, in sub-mountain regions of Vayots Dzor +5, in Syunik valleys +5...+7, in sub-mountain regions of Kotayk +6, in Tavush +7...+8 degrees.

The amount of monthly precipitation comprised: in Syunik valleys 78-127%, in Gegharkunik 27-121%, in Lori 80-103%, in sub-mountain regions of Syunik 72-93%, in Ararat 54-86%, in Tavush 66-73%, in mountain regions of Aragatsotn 21-69%, in sub-mountain regions of Aragatsotn 26-54%, in sub-mountain regions of Vayots Dzor 52%, in Armavir 51%, in mountain regions of Vayots Dzor 49%, in Shirak 31-47%, in sub-mountain regions of Kotayk 41%, in mountain regions of Kotayk 34-41%.

The weather conditions were not favourable for sowing and grain growth.

In the Republic in **November** the average monthly air temperature was over the norm by 1 degree. The maximum temperature of the month was registered: in Syunik valleys it was +27...+30, in sub-mountain regions of Vayots Dzor +28, in Tavush +24...+28, in Ararat +24...+26, in Lori +22...+25, in sub-mountain regions of Syunik +21...+25, in Armavir +24, in sub-mountain regions of Aragatsotn +18...+24, in sub-mountain regions of Kotayk +21, in mountain regions of Kotayk +18...+20, in Shirak +17...+20, in Gegharkunik +15...+20, in mountain regions of Vayots Dzor +18, in mountain regions of Aragatsotn +15...+18 degrees. The minimum temperature was registered: in Shirak and in mountain regions of Aragatsotn -8...-12, in mountain regions of Kotayk -7...-12, in sub-mountain regions of Syunik -5...-11, in mountain regions of Vayots Dzor -10, in Lori and Gegharkunik -5...-10, in Armavir -7, in Tavush -2...-7, in sub-mountain regions of Aragatsotn -4...-6, in Ararat -3...-6, in sub-mountain regions of Kotayk -5, in sub-mountain regions of Vayots Dzor -4, in Syunik valleys 0...-4 degrees.

The amount of monthly precipitation comprised: in Ararat 41-186%, in Lori 62-102%, in Shirak 55-100%, in sub-mountain regions of Syunik 48-99%, in Gegharkunik 42-95%, in Tavush 48-90%, in Syunik valleys 37-85%, in mountain regions of Aragatsotn 28-67%, in mountain regions of Vayots Dzor 62%, in mountain regions of Kotayk 54-56%, in sub-mountain regions of Aragatsotn 40-46%, in sub-mountain regions of Kotayk 45%, in sub-mountain regions of Vayots Dzor 39%, in Armavir 34%.

Regular vegetative and nourishing irrigations were done in fields and gardens.

In the Republic in **December** the average monthly air temperature was over the norm by 1 degree. The maximum temperature of the month was registered: in Syunik valleys it was +13...+16, in Tavush +12...+15, in sub-mountain regions of Syunik +11...+13, in sub-mountain regions of Vayots Dzor +12, in Lori +10...+12, in Armavir +10, in Ararat +8...+10, in mountain regions of Vayots Dzor and in sub-mountain regions of Kotayk +9, in sub-mountain regions of Aragatsotn +7...+9, in mountain regions of Kotayk +6...+9, in Gegharkunik +5...+9, in Shirak +2...+6, in mountain regions of Aragatsotn +2...+4 degrees. The minimum temperature was registered: in mountain regions of Vayots Dzor -20, in mountain regions of Aragatsotn -11...-19, in mountain regions of Kotayk -12...-18, in Gegharkunik -10...-18, in Shirak -13...-17, in sub-mountain regions of Kotayk -13, in sub-mountain regions of Aragatsotn -11...-13, in Lori -8...-13, in Armavir -12, in Ararat -9...-12, in sub-mountain regions of Vayots Dzor and Syunik -9, in Syunik valleys -3...-8, in Tavush -4...-6 degrees.

The amount of monthly precipitation comprised: in Ararat 127-263%, in sub-mountain regions of Syunik 181-226%, in sub-mountain regions of Aragatsotn 70-200%, in Gegharkunik 62-182%, in Syunik valleys 172-178%, in mountain regions of Aragatsotn 49-169%, in Tavush 86-153%, in Lori 71-145%, in sub-mountain regions of Kotayk 134%, in sub-mountain regions of Vayots Dzor 125%, in Armavir 117%, in Shirak 59-104%, in mountain regions of Kotayk 61-80%, in mountain regions of Vayots Dzor 65%.

There was not observed dangerous temperature for winter wheat during the month.

Աղյուսակ 3.15.
Table 3.15.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of cattles as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2018	2019	2020	2021 ¹
ՀՀ ընդամենը Total in RA	590 585	571 861	579 256	...
<i>այդ թվում՝</i> <i>including</i>				
ք. Երևան Yerevan	3 342	3 357	3 569	...
Արագածոտն Aragatsotn	68 326	67 815	68 215	...
Արարատ Ararat	41 059	40 785	40 116	...
Արմավիր Armavir	59 974	50 804	54 255	...
Գեղարքունիք Gegharkunik	105 141	102 501	97 071	...
Լոռի Lori	69 302	67 793	72 795	...
Կոտայք Kotayk	54 127	52 844	52 119	...
Շիրակ Shirak	91 091	86 964	87 095	...
Սյունիք Syunik	50 182	49 380	52 147	...
Վայոց ձոր Vayots Dzor	18 385	19 411	19 699	...
Տավուշ Tavush	29 656	30 207	32 175	...

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.16.
Table 3.16.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի *
Number of cows as of January 1, by marzes and Yerevan city*

	2018	2019	2020	2021 ¹
ՀՀ ընդամենը Total in RA	266 815	253 990	251 716	...
<i>այդ թվում՝</i> <i>including</i>				
ք. Երևան Yerevan	1 270	1 075	829	...
Արագածոտն Aragatsotn	33 300	33 160	31 270	...
Արարատ Ararat	14 489	14 037	13 275	...
Արմավիր Armavir	20 826	16 051	16 346	...
Գեղարքունիք Gegharkunik	49 664	48 358	45 268	...
Լոռի Lori	34 611	33 337	34 755	...
Կոտայք Kotayk	23 955	23 551	24 037	...
Շիրակ Shirak	44 326	40 799	40 986	...
Սյունիք Syunik	22 619	22 266	22 753	...
Վայոց ձոր Vayots Dzor	8 253	8 070	8 112	...
Տավուշ Tavush	13 502	13 286	14 085	...

գլուխ
head

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.17.
Table 3.17.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of pigs as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2018		2019		2020		2021 ¹	
	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows
ՀՀ ընդամենը Total in RA	166 757	31 612	197 877	39 371	223 252	42 796
<i>այդ թվում՝ including</i>								
ք. Երևան Yerevan	14 400	4 074	17 075	5 765	25 650	10 669
Արագածոտն Aragatsotn	12 201	2 766	17 896	4 016	20 044	3 511
Արարատ Ararat	18 586	3 148	22 596	3 812	22 784	3 502
Արմավիր Armavir	24 342	4 770	25 154	5 126	29 416	4 660
Գեղարքունիք Gegharkunik	16 225	2 650	16 665	3 220	16 218	2 994
Լոռի Lori	12 532	2 279	15 322	2 922	15 312	2 951
Կոտայք Kotayk	22 415	3 349	24 102	3 545	28 440	4 106
Շիրակ Shirak	14 670	3 338	20 222	4 509	23 676	4 262
Սյունիք Syunik	12 533	2 501	17 546	3 063	16 976	2 567
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 185	413	3 574	667	3 695	568
Տավուշ Tavush	16 668	2 324	17 725	2 726	21 041	3 006

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.18.
Table 3.18.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of sheep and goats as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2018					2019					2020					2021 ¹				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					այդ թվում՝ including				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ների sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ների sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ների sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ների sheep	որից՝ մաքիներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats
ՀՀ ընդամենը Total in RA	660 059	637 978	452 775	22 081	16 126	638 257	615 705	429 766	22 552	16 349	662 532	639 598	452 646	22 934	15 828
այդ թվում՝ including																				
ք. Երևան Yerevan	6 727	6 681	3 619	46	29	5 854	5 802	1 240	52	34	8 818	8 782	4 988	36	20
Արագածոտն Aragatsotn	78 287	75 553	56 951	2 734	1 957	78 913	76 034	60 441	2 879	2 257	91 435	88 321	57 807	3 114	1 948
Արարատ Ararat	88 350	86 125	65 198	2 225	1 613	84 438	82 706	61 926	1 732	1 317	87 872	85 920	63 958	1 952	1 346
Արմավիր Armavir	109 933	109 542	81 904	391	230	100 158	99 906	74 586	252	145	114 010	113 788	84 510	222	129
Գեղարքունիք Gegharkunik	96 591	94 403	63 773	2 188	1 433	93 037	91 002	59 725	2 035	1 267	91 009	89 093	61 418	1 916	1 238
Լոռի Lori	27 142	25 435	18 467	1 707	1 317	26 484	24 948	18 157	1 536	1 341	26 969	25 313	16 813	1 656	1 307
Կոտայք Kotayk	42 569	39 993	29 696	2 576	2 025	38 439	36 229	29 620	2 210	1 717	40 564	38 485	28 388	2 079	1 620
Շիրակ Shirak	71 811	69 848	46 108	1 963	1 418	76 366	73 899	43 011	2 467	1 593	64 186	61 926	43 952	2 260	1 594
Սյունիք Syunik	109 808	107 526	70 943	2 282	1 533	105 718	103 272	66 298	2 446	1 607	108 292	105 864	76 753	2 428	1 596
Վայոց ձոր Vayots Dzor	13 817	9 585	7 695	4 232	3 431	14 624	9 610	6 795	5 014	3 677	14 705	9 687	6 695	5 018	3 538
Տավուշ Tavush	15 024	13 287	8 421	1 737	1 140	14 226	12 297	7 967	1 929	1 394	14 672	12 419	7 364	2 253	1 492

¹ Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

Աղյուսակ 3.19.
Table 3.19.

Թռչունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of poultry as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2018		2019		2020		2021 ¹	
	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ² , ընդամենը Poultry ² , total	որից՝ անասն հավեր of which hens
ՀՀ ընդամենը Total in RA	4 406 374	2 628 110	4 152 052	2 706 018	4 568 083	2 868 672
<i>այդ թվում՝ including</i>								
ք. Երևան Yerevan	207 442	32 249	199 702	32 749	192 850	39 703
Արագածոտն Aragatsotn	551 772	372 686	416 816	346 298	567 660	400 182
Արարատ Ararat	352 243	264 332	324 996	239 585	360 917	277 281
Արմավիր Armavir	1 062 637	547 567	1 115 626	696 699	1 253 420	610 466
Գեղարքունիք Gegharkunik	332 446	256 686	304 531	220 708	299 971	235 459
Լոռի Lori	330 580	119 247	325 446	110 119	272 762	103 082
Կոտայք Kotayk	776 531	490 656	731 945	528 421	929 146	692 654
Շիրակ Shirak	270 075	197 444	243 818	203 899	230 097	197 565
Սյունիք Syunik	220 094	111 371	183 653	99 056	181 007	95 111
Վայոց ձոր Vayots Dzor	107 997	98 061	119 585	96 539	107 205	87 946
Տավուշ Tavush	194 557	137 811	185 934	131 945	173 048	129 223

59

¹ Տվյալները կամփոփվեն ա.թ. մարտին:
The data will be summarized in March of this year.

² Ցուցանիշը ներառում է հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բաղերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների վերաբերյալ տվյալները:
The indicator includes the data on hens, cocks, turkeys, ducks, geese and other poultry.

Աղյուսակ 3.20.
Table 3.20.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2019¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի including by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkunik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	3 335	-	491	205	306	608	178	488	778	111	100	70
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	3 659	-	650	116	330	358	191	91	1 146	91	657	29
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Economy data.

Աղյուսակ 3.20.-ի շարունակություն
Table 3.20. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի including by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkun ik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.21.
Table 3.21.

Գյուղատնտեսական կենդանիների զլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2020թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2020¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի including by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիների Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 924	7	450	167	167	353	139	280	263	64	30	4
տուբերկուլյոզ tuberculosis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	14	-	-	-	-	2	1	-	9	-	1	1
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 541	-	365	126	239	450	13	58	113	24	140	13
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Economy data.

Աղյուսակ 3.21.-ի շարունակություն
Table 3.21. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի</i> <i>including by marzes and Yerevan city</i>										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkun ik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրություն,
ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի
Livestock production by marzes and Yerevan city

	Իրացվել է գյուղատնտեսական կենդանի և թռչուն սպանելի համար (կենդանի քաշով, հազ. տոննա ¹) Livestock and poultry were sold for slaughter (live weight thousand tons ¹)								
	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	187.1	192.5	190.3	188.8	189.6	15.9	23.2	31.4	119.1
ք. Երևան Yerevan	4.8	4.8	5.3	4.4	4.6	0.6	1.0	1.1	1.9
Արագածոտն Aragatsotn	18.8	19.6	19.1	19.9	20.4	1.8	2.4	3.4	12.8
Արարատ Ararat	13.6	13.9	13.4	13.4	13.3	0.9	1.4	2.1	8.9
Արմավիր Armavir	19.3	19.7	20.6	21.6	20.7	2.8	3.2	3.0	11.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	30.1	30.4	29.8	28.9	27.8	1.7	2.7	4.4	19.0
Լոռի Lori	21.7	22.5	20.8	20.3	20.9	1.2	2.1	3.8	13.8
Կոտայք Kotayk	18.2	19.0	19.8	20.5	22.0	2.3	3.0	4.1	12.6
Շիրակ Shirak	24.7	25.7	24.9	24.7	24.7	1.6	2.9	3.9	16.3
Սյունիք Syunik	19.0	19.0	20.4	19.0	18.9	1.6	2.5	2.8	12.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	6.4	7.1	5.8	5.9	5.9	0.6	0.7	1.1	3.5
Տավուշ Tavush	10.5	10.8	10.4	10.2	10.4	0.8	1.3	1.7	6.6
	Վաթ (հազ.տոննա) Milk (thousand tons)								
	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	754.2	758.2	697.7	667.9	654.3	144.0	239.3	180.7	90.3
ք. Երևան Yerevan	3.1	3.1	2.7	2.4	1.8	0.4	0.6	0.5	0.3
Արագածոտն Aragatsotn	89.1	89.4	81.7	80.9	76.3	16.9	27.4	22.5	9.5
Արարատ Ararat	46.6	46.7	41.1	40.0	37.5	7.6	13.6	10.7	5.6
Արմավիր Armavir	48.4	49.1	46.3	39.6	39.7	9.6	14.1	10.9	5.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	141.8	142.5	125.6	122.4	114.4	25.8	43.4	29.4	15.8
Լոռի Lori	94.6	95.0	84.9	82.1	83.4	18.3	30.2	23.3	11.6

¹ Ներառյալ ներքին սպառումը:
Including the internal consumption.

Աղյուսակ 3.22.-ի շարունակություն
Table 3.22. continuation

	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
Կոտայք Kotayk	68.8	69.2	69.1	67.2	67.6	14.4	24.7	19.5	9.0
Շիրակ Shirak	115.7	116.4	110.7	101.1	100.2	21.5	36.0	28.3	14.4
Սյունիք Syunik	76.8	76.8	71.0	68.9	69.0	15.1	25.3	18.7	9.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	26.0	26.5	24.5	23.9	23.7	5.4	8.7	6.2	3.4
Տավուշ Tavush	43.3	43.5	40.1	39.4	40.7	9.0	15.3	10.7	5.7
	Չու (մլն.հատ) Eggs (million pieces)								
	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրտ	II եռ./գրտ	III եռ./գրտ	IV եռ./գրտ
ՀՀ ընդամենը Total in RA	694.6	683.0	726.8	720.6	754.6	129.3	321.5	191.8	112.0
ք. Երևան Yerevan	8.2	8.4	8.1	7.4	8.6	2.8	3.4	1.6	0.8
Արագածոտն Aragatsotn	69.1	69.2	83.9	76.4	81.0	15.5	26.6	21.7	17.2
Արարատ Ararat	63.6	62.5	64.3	59.5	64.3	5.8	34.1	16.0	8.4
Արմավիր Armavir	148.2	141.3	158.9	175.5	178.6	32.9	63.0	49.9	32.8
Գեղարքունիք Gegharkunik	68.4	63.1	64.1	55.7	58.5	6.8	31.5	14.6	5.6
Լոռի Lori	49.5	50.4	51.0	47.9	44.3	4.9	23.8	11.5	4.1
Կոտայք Kotayk	125.7	125.7	125.1	135.9	171.6	40.0	62.6	41.1	27.9
Շիրակ Shirak	45.7	45.4	45.5	45.6	42.8	5.9	21.9	10.1	4.9
Սյունիք Syunik	44.0	44.4	44.8	40.1	37.7	4.1	19.7	9.9	4.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	21.6	21.8	30.3	28.4	20.9	3.9	10.5	4.3	2.2
Տավուշ Tavush	50.6	50.8	50.8	48.2	46.3	6.7	24.4	11.1	4.1

Աղյուսակ 3.23.
Table 3.23.

Պարենամթերքի ներմուծում
Import of food products

տոննա
tons

	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրե	II եռ./գրե	III եռ./գրե	IV եռ./գրե
Ցորեն Wheat	280 239.2	312 569.4	329 372.0	252 307.3	349 761.2	34 000.5	49 768.3	167 512.9*	98 479.5
Ալյուր Flour	11 064.4	19 987.4	28 912.0	22 600.2	20 648.3	2 911.9	5 340.4*	6 346.1*	6 049.9
Բրինձ Rice	8 928.1	9 668.4	9 914.1	11 449.1	11 095.9	2 813.1	3 559.7	1 661.7	3 061.4
Սակարոնեղեն Macaroni	7 300.2	9 540.4	10 740.1	11 099.3	14 038.9	2 638.3	4 239.0*	2 655.1	4 506.5
Շաքար Sugar	3 626.3	23 926.7	23 746.3	19 778.3	43 392.9	5 325.6	15 895.0*	10 091.3*	12 081.0
Բուսական յուղ Vegetable oil	24 980.7	26 179.4	28 249.5	28 094.1	30 510.6	5 183.7*	9 010.0	6 746.5*	9 570.4
Չու Eggs	150.9	541.3	50.3	13.0	31.7	0.8	2.2	1.2	27.5
Թռչնի միս Poultry	23 306.0	35 345.6	32 875.8	43 587.6	34 239.1	11 719.7	4 258.3	7 690.4	10 570.7
Տավարի միս Beef	3 127.6	2 715.6	4 869.6	5 190.2	4 021.8	664.6	620.8	916.0	1 820.4
Խոզի միս Pork	5 659.0	7 027.2	8 899.4	8 723.3	6 250.7	1 322.0	1 577.2	1 561.9	1 789.6
Կաթ (բոլոր տեսակները) Milk (all types)	4 889.0	7 753.6	7 479.7	8 283.2	9 317.3	1 885.3	2 579.8	2 887.9*	1 964.3
Կարագ Butter	4 740.0	4 046.3	3 979.9	3 625.6	4 475.5	844.9*	1 146.5	1 118.7	1 365.4
Պանիր Cheese	1 052.5	1 270.8	1 259.3	1 342.5	1 487.2	451.7	241.0	373.1	421.4
Բանջարեղեն Vegetables	16 745.3	17 476.7	23 841.6	33 448.3	29 300.7	9 899.9	10 957.0	2 307.3*	6 136.5
<i>որից՝ կարտոֆիլ of which potatoes</i>	3 894.9	1 777.9	2 022.5	4 232.9	2 785.3	368.5	2 320.5*	1.7	94.6
Միրգ (ներառյալ՝ ընկուզապտուղներ) Fruit (including nuts)	39 608.5	52 534.7	83 895.9	85 085.6	95 885.4	19 915.7	16 008.3	21 901.9*	38 059.5
<i>որից՝ խաղող of which grapes</i>	971.7	5 103.3	4 235.2	3 890.8	2 027.2	26.9	104.6	1 042.1	853.6
բոստանային մշակաբույսեր melons	282.4	881.2	2 039.3	2 248.6	4 947.9	2.6	4 124.8	818.5	2.0

Աղյուսակ 3.24.
Table 3.24.

Պարենամթերքի արտահանում
Export of food products

տոննա
tons

	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրք	II եռ./գրք	III եռ./գրք	IV եռ./գրք
Կոնյակ Cognac	102 255.5	47 504.3	52 248.8	67 129.0	65 830.7	11 290.3	11 901.2	17 435.3 ^o	25 203.9
Քիմի Wine	3 139.8	4 629.5	4 833.8	4 790.7	4 480.2	671.9 ^o	854.6	1 136.5	1 817.2
Հանքային ջուր Mineral water	15 039.8	16 664.7	18 391.4	21 848.7	25 176.3	4 919.0 ^o	6 524.9	6 604.0 ^o	7 128.4
Միրգ (ներառյալ՝ ընկու- զապտուղներ) Fruit (including nuts)	58 458.3	34 710.8	108 075.4	95 919.5	95 580.1	6 901.3 ^o	14 072.9 ^o	44 109.1 ^o	30 496.8
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	32 699.2	8 471.9	15 268.4	15 582.6	25 429.1	1 544.2 ^o	46.8 ^o	6 472.6 ^o	17 365.5
Պանիր Cheese	5 497.7	8 204.5	4 327.7	2 162.0	2 906.6	461.3	651.5 ^o	1 024.8 ^o	769.0
Չու Eggs	-	-	-	1.6	251.0	58.4	90.5	102.1	-

Աղյուսակ 3.25.
Table 3.25.

Մարդասիրական օգնություն
Humanitarian assistance

տոննա
tons

	2016	2017	2018	2019	2020	2020			
						I եռ./գրք	II եռ./գրք	III եռ./գրք	IV եռ./գրք
Կենդանի կենդանիներ և կենդա- նական ծագման արտադրանք Live cattle and products of animal origin	-	0.1	17.9	0.0	-	-	-	-	-
Բուսական ծագման արտադրանք Vegetable products	109.6	43.2	56.1	111.3	89.9	0.2	11.4	0.1 ^o	78.2
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր Animal and vegetable oils	35.0	-	0.0	-	9.2	-	-	0.0	9.2
Պատրաստի սննդի արտադրանք Production of ready food	156.7	97.3	23.2	38.1	45.4	0.2	14.5	0.0 ^o	30.7

Աղյուսակ 3.26.

Table 3.26.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2017թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2017

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Գորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	591.1	176.4	374.0	1141.5	396.4	104.5	61.0	24.6	19.2	6.1	529.7	1141.5	33.2	142.3	389.9	1098.6
Տարեկան Rye	0.1	0.3	0.5	0.9	0.6	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0.9	39.6	0.2	0.6	1.9
Փարի Barley	49.3	92.9	18.6	160.8	19.4	91.4	10.1	12.8	0.6	0.0	26.5	160.8	83.8	7.0	19.1	63.4
Վարսակ Oats	1.8	5.9	0.8	8.5	1.1	5.7	0.1	0.7	0.0	0.0	0.9	8.5	87.9	0.4	1.1	3.5
Եգիպտացորեն Maize	7.4	10.4	48.8	66.6	40.8	11.3	4.2	0.0	0.0	0.0	10.3	66.6	17.6	14.6	40.1	136.4
Բրինձ Rice	0.3	0.0	9.9	10.2	9.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	10.2	0.0	3.4	9.2	33.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	6.6	11.6	2.2	20.4	13.5	0.6	0.8	1.2	0.0	0.0	4.3	20.4	98.1	4.8	13.3	43.8
Կարտոֆիլ Potatoes	459.5	547.4	7.6	1014.5	188.4	215.1	84.6	101.3	21.7 ²	0.0	403.4	1014.5	102.6	67.6	185.3	139.0
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	331.2	1076.8	27.0	1435.0	587.9	232.2	281.4	0.9	53.0	0.0	279.6	1435.0	102.5	211.1	578.2	139.6
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	60.6	117.1	0.9	178.6	27.0	48.9	49.3	0.0	0.6	0.0	52.8	178.6	99.8	9.7	26.6	5.1
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.9	16.8	0.0	22.7	8.8	4.3	3.5	0.0	1.1	0.0	5.0	22.7	107.2	3.2	8.7	0.8
Վարունգ Cucumber	25.5	74.3	1.5	101.3	60.9	4.0	12.1	0.0	1.9	0.0	22.4	101.3	100.6	21.9	59.9	10.2
Լոլիկ Tomato	119.4	234.2	1.9	355.5	165.6	14.1	58.8	0.0	30.1	0.0	86.9	355.5	113.7	59.5	162.9	29.3
Գազար Carrot	13.5	18.8	2.1	34.4	15.2	6.1	3.5	0.0	0.0	0.0	9.6	34.4	89.8	5.5	15.0	5.5
Գլուխ սոխ Onion	30.2	48.9	5.1	84.2	30.6	0.0	26.1	0.0	0.1	0.0	27.4	84.2	90.8	11.0	30.1	10.2
Սխտոր Garlic	7.1	12.6	0.1	19.8	7.8	0.0	4.9	0.8	0.0	0.0	6.3	19.8	98.9	2.8	7.7	10.0

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանափակում կատարած Վրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն

Table 3.26. continuation

	Պահուստներ սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Մենդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	15.7	84.5	0.1	100.3	52.1	20.0	10.9	0.0	0.4	0.0	16.9	100.3	100.5	18.7	51.2	16.9
Տաքդեղ Pappper	17.6	83.3	0.3	101.2	57.7	10.1	13.5	0.0	1.5	0.0	18.4	101.2	101.5	20.7	56.8	15.3
Կանաչ դոռ Green peas	0.3	0.7	4.4	5.4	3.3	0.5	0.2	0.0	0.0	0.0	1.4	5.4	13.5	1.2	3.2	1.0
Կանաչ լոբի Green beans	0.9	18.9	0.2	20.0	16.3	0.0	2.1	0.1	0.2	0.0	1.3	20.0	99.9	5.9	16.0	4.8
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	215.8	0.9	216.7	120.5	71.2	23.8	0.0	1.2	0.0	0.0	216.7	100.1	43.3	118.5	15.4
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	36.7	361.6	55.2	453.5	285.7	0.0	31.1	0.0	87.2	0.0	49.5	453.5	109.7	102.6	281.0	155.3
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	8.5	116.1	5.3	129.9	92.9	0.0	13.3	0.0	4.9	0.0	18.8	129.9	99.7	33.4	91.4	44.8
Տանձ Pear	1.8	18.2	0.9	20.9	15.7	0.0	1.8	0.0	1.1	0.0	2.3	20.9	101.1	5.6	15.4	8.6
Սերկևիլ Quince	0.2	2.1	0.0	2.3	1.8	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3	2.3	100.0	0.6	1.8	0.6
Ծիրան Apricot	8.3	87.3	0.1	95.7	50.6	0.0	4.5	0.0	34.5	0.0	6.1	95.7	165.0	18.2	49.8	22.4
Դեղձ Peach	6.7	73.2	1.3	81.2	55.8	0.0	5.7	0.0	10.5	0.0	9.2	81.2	114.4	20.0	54.9	18.1
Կեռաս Sour cherry	1.6	8.4	0.0	10.0	6.1	0.0	0.7	0.0	2.1	0.0	1.1	10.0	134.2	2.2	6.0	2.8
Սալոր Plum	2.1	24.0	0.4	26.5	14.6	0.0	1.1	0.0	7.7	0.0	3.1	26.5	143.7	5.2	14.4	6.6
Բալ Cherry	0.5	4.1	0.0	4.6	2.9	0.0	0.3	0.0	0.9	0.0	0.5	4.6	128.4	1.0	2.9	1.3
Ընկույզ Nut	0.6	5.3	0.2	6.1	5.2	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.7	6.1	97.7	1.9	5.1	10.0
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.4	0.8	1.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.1	1.2	98.1	0.1	0.3	0.6
Թուզ Fig	0.2	0.9	0.2	1.3	0.8	0.0	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	1.3	112.0	0.3	0.8	0.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն
Table 3.26. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	1.9	16.3	6.5	24.7	11.7	0.0	1.3	0.0	9.0	0.0	2.7	24.7	118.1	4.2	11.5	6.7
Հատիկաբնոցեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.0	4.5	4.5	12.0	8.7	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	2.7	12.0	49.7	3.1	8.5	27.8
<i>որից / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.3	0.5	1.4	2.2	1.7	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	2.2	25.7	0.6	1.7	5.9
Լոբի Beans	2.4	3.7	0.6	6.7	4.4	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	1.9	6.7	86.4	1.6	4.3	13.2
Ոսպ Lentils	0.2	0.1	2.2	2.5	2.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	4.2	0.8	2.1	6.3
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.2	0.3	0.6	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.6	36.7	0.2	0.5	1.7
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.0	1.2	26.7	30.9	27.4	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.1	30.9	4.3	9.8	27.0	238.2
Շաքար Sugar	5.9	48.6	28.8	83.3	62.9	0.0	1.3	0.0	2.9	0.0	16.2	83.3	65.2	22.6	61.9	108.3
Չու Eggs	0.3	37.6	0.7	38.6	36.4	0.0	0.9	1.0	0.0	0.0	0.3	38.6	98.2	13.1	35.8	19.0
Կաթ Milk	52.9	758.2	149.0	960.1	730.2	83.4	9.7	0.0	75.4	0.0	61.4	960.1	91.2	262.1	718.2	287.3
Տավարի միս Beef	0.4	70.8	6.7	77.9	76.4	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.3	77.9	91.5	27.4	75.1	135.3
Խոզի միս Pork	0.1	16.6	12.4	29.1	28.3	0.0	0.3	0.0	0.4	0.0	0.1	29.1	58.0	10.2	27.8	58.4
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	11.0	0.0	11.1	7.8	0.0	0.2	0.0	3.1	0.0	0.0	11.1	138.9	2.8	7.7	12.3
Թռչնի միս Poultry	0.2	10.6	36.7	47.5	46.6	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.6	47.5	22.5	16.7	45.8	49.0
Չուկ Fish	3.3	17.1	3.7	24.1	15.7	0.0	1.5	0.0	4.0	0.0	2.9	24.1	101.8	5.6	15.4	14.7
Խաղող Grapes	3.6	210.0	8.0	221.6	11.2	0.0	9.7	0.0	20.7	176.3	3.7	221.6	106.4	4.0	11.0	7.4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2772.8

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.

Table 3.27.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2018թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2018

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	529.7	187.5	417.2	1134.4	393.1	118.0	57.5	19.9	8.9	7.0	530.0	1134.4	31.5	141.5	387.6	1092.4
Տարեկան Rye	0.2	0.8	0.4	1.4	1.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	1.4	65.6	0.4	1.0	3.2
Գարի Barley	26.5	124.2	21.9	172.6	25.6	96.3	10.8	11.5	0.5	0.0	27.9	172.6	85.3	9.2	25.2	83.8
Վարսակ Oats	0.9	4.9	0.8	6.6	0.7	4.5	0.1	0.5	0.0	0.0	0.8	6.6	85.6	0.3	0.7	2.2
Եգիպտացորեն Maize	10.3	7.6	69.9	87.8	43.2	19.7	5.1	0.0	0.0	0.0	19.8	87.8	9.8	15.5	42.6	144.8
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.2	11.0	10.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	11.0	0.0	3.7	10.1	36.5
Այլ հատիկավորներ Other cereals	4.3	9.4	1.9	15.6	10.5	0.5	0.6	1.0	0.0	0.0	3.0	15.6	82.9	3.8	10.4	34.2
Կարտոֆիլ Potatoes	403.4	415.1	8.7	827.2	187.3	181.5	70.4	88.2	19.1 ²	0.0	280.7	827.2	102.6	67.4	184.7	138.5
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	279.6	755.0	38.9	1073.5	550.4	124.0	163.9	0.9	72.9	0.0	161.4	1073.5	104.7	198.1	542.8	124.1
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	52.8	89.5	1.6	143.9	25.1	42.7	38.1	0.0	2.1	0.0	35.9	143.9	100.6	9.0	24.8	4.7
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.0	14.9	0.2	20.1	7.7	3.8	2.8	0.0	1.3	0.0	4.5	20.1	108.6	2.8	7.6	0.7
Վարունգ Cucumber	22.4	50.6	1.9	74.9	52.2	2.9	6.8	0.0	2.7	0.0	10.3	74.9	101.6	18.8	51.5	8.8
Լոլիկ Tomato	86.9	138.1	9.8	234.8	146.8	6.7	11.8	0.0	40.9	0.0	28.6	234.8	129.0	52.8	144.8	26.1
Գազար Carrot	9.6	16.7	3.0	29.3	13.0	5.0	2.7	0.0	0.0	0.0	8.6	29.3	84.9	4.7	12.8	4.7
Գլուխ սոխ Onion	27.4	39.3	4.4	71.1	28.3	0.0	22.1	0.0	0.6	0.0	20.1	71.1	91.2	10.2	27.9	9.5
Սխտոր Garlic	6.3	10.5	0.1	16.9	7.2	0.0	4.2	0.8	0.0	0.0	4.7	16.9	99.0	2.6	7.1	9.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանափակում կատարած փրատանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն

Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Մենդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	16.9	51.3	0.3	68.5	47.9	8.2	4.5	0.0	0.2	0.0	7.7	68.5	99.9	17.2	47.2	15.6
Տաքդեղ Pappper	18.4	50.1	0.4	68.9	44.8	6.8	7.7	0.0	2.0	0.0	7.6	68.9	103.3	16.1	44.2	11.9
Կանաչ դոռ Green peas	1.4	1.2	3.9	6.5	3.7	0.9	0.4	0.0	0.0	0.0	1.5	6.5	22.7	1.3	3.6	1.1
Կանաչ լոբի Green beans	1.3	17.8	0.1	19.2	15.9	0.0	2.0	0.1	0.1	0.0	1.1	19.2	99.9	5.7	15.7	4.7
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	126.8	2.0	128.8	100.5	19.0	9.0	0.0	0.3	0.0	0.0	128.8	98.7	36.2	99.1	12.9
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	49.5	343.4	88.0	480.9	286.3	0.0	30.3	0.0	116.0	0.0	48.3	480.9	108.9	103.1	282.3	134.3
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	18.8	109.9	5.0	133.7	92.4	0.0	12.3	0.0	11.1	0.0	17.9	133.7	105.9	33.3	91.1	44.6
Տանձ Pear	2.3	14.2	4.5	21.0	13.2	0.0	1.7	0.0	4.3	0.0	1.8	21.0	98.6	4.8	13.0	7.3
Սերկևիլ Quince	0.3	2.3	0.1	2.7	2.2	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.3	2.7	97.9	0.8	2.2	0.8
Ծիրան Apricot	6.1	104.0	0.6	110.7	51.6	0.0	5.1	0.0	46.7	0.0	7.3	110.7	179.5	18.6	50.9	22.9
Դեղձ Peach	9.2	52.2	4.1	65.5	45.0	0.0	4.6	0.0	9.3	0.0	6.6	65.5	110.8	16.2	44.4	14.6
Կեռաս Sour cherry	1.1	12.5	0.0	13.6	7.1	0.0	0.9	0.0	4.7	0.0	0.9	13.6	160.8	2.6	7.0	3.3
Սալոր Plum	3.1	21.2	0.3	24.6	13.0	0.0	1.1	0.0	7.8	0.0	2.7	24.6	154.1	4.7	12.8	5.9
Բալ Cherry	0.5	4.7	0.0	5.2	3.3	0.0	0.4	0.0	0.9	0.0	0.6	5.2	124.3	1.2	3.3	1.5
Ընկույզ Nut	0.7	3.3	0.2	4.2	3.7	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	4.2	94.9	1.3	3.6	7.2
Տխիլ Hazel nut	0.1	0.3	1.1	1.5	0.5	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.1	1.5	69.5	0.2	0.5	1.0
Թուզ Fig	0.1	1.2	0.4	1.7	0.8	0.0	0.1	0.0	0.6	0.0	0.2	1.7	127.4	0.3	0.8	0.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն
Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.7	12.1	12.1	26.9	15.8	0.0	1.4	0.0	6.7	0.0	3.0	26.9	69.2	5.7	15.6	9.0
Հատիկաբնույթի մշակաբույսեր Leguminous crops	2.7	3.3	5.4	11.4	8.5	0.0	0.4	0.2	0.1	0.0	2.2	11.4	38.6	3.1	8.5	26.6
<i>որից / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.4	0.4	1.4	2.2	1.6	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.4	2.2	23.0	0.6	1.6	5.5
Լոբի Beans	1.9	2.6	0.7	5.2	3.5	0.0	0.2	0.1	0.1	0.0	1.3	5.2	83.1	1.3	3.5	10.6
Ոսպ Lentils	0.3	0.2	2.8	3.3	2.8	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	3.3	7.1	1.0	2.8	8.4
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.5	0.7	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.7	20.9	0.2	0.6	2.1
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.1	0.6	28.8	32.5	28.5	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.6	32.5	2.2	10.3	28.1	248.4
Շաքար Sugar	16.2	58.0	30.2	104.4	71.6	0.0	1.6	0.0	3.7	0.0	27.5	104.4	68.6	25.8	70.6	123.6
Չու Eggs	0.3	40.0	0.2	40.5	38.2	0.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.3	40.5	99.5	13.7	37.7	20.0
Կար Milk	61.4	697.7	145.6	904.7	726.0	76.7	9.4	0.0	39.2	0.0	53.4	904.7	86.8	261.3	715.9	286.4
Տավարի միս Beef	0.3	68.8	8.4	77.5	75.9	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.4	77.5	89.2	27.3	74.8	134.7
Խոզի միս Pork	0.1	16.3	14.6	31.0	30.2	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	31.0	53.3	10.9	29.8	62.5
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	10.8	0.0	10.8	8.1	0.0	0.2	0.0	2.4	0.0	0.1	10.8	128.6	2.9	8.0	12.8
Թռչնի միս Poultry	0.6	12.3	34.2	47.1	46.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.6	47.1	26.6	16.6	45.5	48.6
Չուկ Fish	2.9	17.2	3.3	23.4	14.5	0.0	1.5	0.0	4.7	0.0	2.7	23.4	109.0	5.2	14.3	13.6
Խաղող Grapes	3.7	179.7	7.0	190.4	10.9	0.0	8.2	0.0	15.3	150.3	5.7	190.4	104.8	3.9	10.7	7.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2778.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2019թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2019

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	530.0	112.6	325.6	968.2	392.3	111.5	49.0	17.9	3.3	5.6	388.6	968.2	25.9	141.6	387.9	1093.2
Տարեկան Rye	0.3	0.2	0.3	0.8	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.8	35.7	0.3	0.7	2.2
Փարի Barley	27.9	68.3	29.4	125.6	22.7	77.8	4.7	11.2	0.5	0.0	8.7	125.6	70.3	8.2	22.4	74.5
Վարսակ Oats	0.8	3.4	0.7	4.9	0.5	3.2	0.1	0.6	0.0	0.0	0.5	4.9	83.4	0.2	0.5	1.6
Եգիպտացորեն Maize	19.8	4.7	68.2	92.7	48.1	20.0	5.6	0.0	0.0	0.0	19.0	92.7	6.5	17.4	47.6	161.7
Բրինձ Rice	0.8	0.0	11.7	12.5	10.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	12.5	0.0	3.8	10.5	38.0
Այլ հատիկավորներ Other cereals	3.0	5.8	3.4	12.2	8.5	0.3	0.5	0.9	0.1	0.0	1.9	12.2	63.4	3.1	8.4	27.7
Կարտոֆիլ Potatoes	280.7	404.1	12.5	697.3	190.0	152.4	45.2	81.9	17.0 ²	0.0	210.8	697.3	101.1	68.6	187.9	140.9
Բանջարեղեն և բոստան Vegetables and melons	161.4	749.5	48.9	959.8	524.1	108.7	122.9	1.0	66.7	0.0	136.4	959.8	102.4	189.2	518.2	117.9
<i>որից / of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	35.9	79.5	2.5	117.9	22.5	38.1	22.1	0.0	3.1	0.0	32.1	117.9	100.8	8.1	22.2	4.2
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	4.5	15.1	0.3	19.9	7.4	3.7	2.7	0.0	1.8	0.0	4.3	19.9	111.0	2.7	7.3	0.7
Վարունգ Cucumber	10.3	44.1	3.2	57.6	40.2	1.1	1.9	0.0	9.8	0.0	4.6	57.6	117.7	14.5	39.8	6.8
Լոլիկ Tomato	28.6	158.8	13.5	200.9	139.4	5.6	3.9	0.0	30.0	0.0	22.0	200.9	111.6	50.3	137.8	24.8
Գազար Carrot	8.6	13.2	3.7	25.5	12.1	4.1	2.3	0.0	0.0	0.0	7.0	25.5	78.1	4.4	12.0	4.4
Գլուխ սոխ Onion	20.1	37.0	5.6	62.7	26.1	0.0	17.5	0.0	0.0	0.0	19.1	62.7	86.9	9.4	25.8	8.8
Սխտոր Garlic	4.7	10.1	0.1	14.9	6.3	0.0	3.3	0.9	0.6	0.0	3.8	14.9	106.1	2.3	6.2	8.1

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած փրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն

Table 3.28. continuation

	Պահուստներ սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առուցարկ Total supply	Սննդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	7.7	43.9	1.2	52.8	42.8	3.6	1.5	0.0	0.8	0.0	4.1	52.8	99.2	15.4	42.3	14.0
Տաքդեղ Papper	7.6	48.8	0.7	57.1	42.9	3.9	4.6	0.0	0.7	0.0	5.0	57.1	100.0	15.5	42.4	11.4
Կանաչ դոռ Green peas	1.5	0.6	4.0	6.1	3.6	0.5	0.3	0.0	0.0	0.0	1.7	6.1	12.3	1.3	3.6	1.1
Կանաչ լոբի Green beans	1.1	15.2	0.2	16.5	15.1	0.0	0.5	0.1	0.1	0.0	0.7	16.5	99.3	5.5	14.9	4.5
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	128.0	2.2	130.2	101.1	19.2	9.1	0.0	0.8	0.0	0.0	130.2	98.9	36.5	100.0	13.0
Միրգ և հատապտուղ (բացի խաղողից) Fruit and berry (except grapes)	48.3	290.6	90.6	429.5	269.7	0.0	19.5	0.0	101.7	0.0	38.6	429.5	104.0	97.3	266.7	125.8
<i>որից / of which</i>																
Խնձոր Apple	17.9	81.7	4.0	103.6	75.1	0.0	4.8	0.0	14.4	0.0	9.3	103.6	114.6	27.1	74.3	36.4
Տանձ Pear	1.8	12.5	2.6	16.9	11.9	0.0	1.2	0.0	2.7	0.0	1.1	16.9	100.8	4.3	11.8	6.6
Սերկևիլ Quince	0.3	1.6	0.1	2.0	1.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	2.0	97.7	0.6	1.6	0.6
Ծիրան Apricot	7.3	68.1	0.1	75.5	40.1	0.0	1.7	0.0	31.0	0.0	2.7	75.5	183.0	14.5	39.7	17.8
Դեղձ Peach	6.6	62.7	2.9	72.2	48.6	0.0	5.0	0.0	10.2	0.0	8.4	72.2	113.4	17.5	48.1	15.9
Կեռաս Sour cherry	0.9	12.8	0.6	14.3	6.7	0.0	0.3	0.0	6.5	0.0	0.8	14.3	184.3	2.4	6.6	3.1
Սալոր Plum	2.7	23.2	0.4	26.3	16.1	0.0	1.5	0.0	4.7	0.0	4.0	26.3	122.8	5.8	15.9	7.3
Բալ Cherry	0.6	3.2	0.0	3.8	2.1	0.0	0.1	0.0	1.4	0.0	0.2	3.8	174.4	0.8	2.1	0.9
Ընկույզ Nut	0.4	3.4	0.3	4.1	3.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.5	4.1	92.9	1.3	3.5	6.8
Տխիլ Hazel nut	0.1	0.4	0.0	0.5	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.5	102.2	0.1	0.3	0.6
Թուզ Fig	0.2	1.5	0.5	2.2	0.7	0.0	0.1	0.0	1.2	0.0	0.2	2.2	187.9	0.3	0.7	0.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	3.0	12.6	15.0	30.6	16.9	0.0	1.7	0.0	8.2	0.0	3.8	30.6	64.6	6.1	16.7	9.7
Հատիկաբերեցիկ մշակաբույսեր Leguminous crops	2.2	3.7	6.0	11.9	8.9	0.0	0.4	0.3	0.0	0.0	2.3	11.9	38.2	3.2	8.8	26.7
<i>որից / of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.4	0.7	2.3	3.4	2.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.9	3.4	23.0	0.8	2.3	8.0
Լոբի Beans	1.3	2.7	0.5	4.5	3.2	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	0.9	4.5	86.2	1.2	3.2	9.7
Ոսպ Lentils	0.4	0.1	2.7	3.2	2.8	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	3.2	4.5	1.0	2.8	8.5
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.5	0.7	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.7	13.8	0.2	0.6	2.1
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.6	0.4	28.7	32.7	28.4	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.9	32.7	1.5	10.3	28.1	248.2
Շաքար Sugar	27.5	60.0	25.2	112.7	76.4	0.0	1.7	0.0	3.0	0.0	31.6	112.7	73.0	27.6	75.5	132.2
Չու Eggs	0.3	39.6	0.0	39.9	37.6	0.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.3	39.9	100.0	13.6	37.2	19.7
Կաթ Milk	53.4	667.9	146.1	867.4	711.5	73.5	9.3	0.0	21.9	0.0	51.2	867.4	84.3	256.8	703.5	281.4
Տավարի միս Beef	0.4	68.1	7.6	76.1	74.2	0.0	1.1	0.0	0.4	0.0	0.4	76.1	90.4	26.8	73.4	132.1
Խոզի միս Pork	0.2	16.1	13.3	29.6	28.8	0.0	0.3	0.0	0.4	0.0	0.1	29.6	55.5	10.4	28.5	59.8
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	10.7	0.0	10.8	9.2	0.0	0.2	0.0	1.3	0.0	0.1	10.8	113.8	3.3	9.1	14.6
Թռչնի միս Poultry	0.6	12.4	44.9	57.9	54.5	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	2.9	57.9	21.7	19.7	53.9	57.7
Չուկ Fish	2.7	18.3	3.7	24.7	14.7	0.0	1.6	0.0	5.8	0.0	2.6	24.7	113.1	5.3	14.5	13.8
Խաղող Grapes	5.7	217.5	8.2	231.4	11.5	0.0	10.0	0.0	15.7	190.1	4.1	231.4	103.6	4.2	11.4	7.6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2777.3

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Պարենային հաշվեկշիռի մեթոդաբանություն

Պարենային հաշվեկշիռը (այսուհետ՝ հաշվեկշիռ) ագրեգացված և վերլուծական ցուցանիշների այնպիսի համակարգ է, որը ներկայացնում է երկրի պարենամթերքի հիմնական տեսակների ձևավորման աղբյուրների, առաջարկի և դրանց օգտագործման ուղղությունների վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվություն տրված ժամանակահատվածի համար՝ տարեկան կտրվածքով: Հաշվեկշիռը ցույց է տալիս պարենամթերքի շարժն արտադրության պահից մինչև վերջնական օգտագործում: Այն հնարավորություն է ընձեռում գնահատել ներմուծման պահանջարկը, սահմանել պարենամթերքի օգտագործման մասնաբաժինը և կանխատեսել ապրանքների շուկաների զարգացման իրավիճակները:

Հաշվեկշիռն անհրաժեշտ է պարենային անվտանգության և ապահովության նկարագրության համար: Վերջինիս միջոցով որոշվում է պարենամթերքի հիմնական տեսակների ինքնաբավության մակարդակը և գնահատվում անբավարար սնուցման հետ կապված ռիսկերը:

Հաշվեկշիռը ներառում է առաջնային հումքի և համապատասխան գործակիցներով վերափոխված վերամշակված պարենամթերքի վերաբերյալ տվյալները:

Հաշվեկշիռը բաղկացած է «առաջարկ» և «օգտագործում» հատվածներից: Հաշվեկշիռը հիմնված է այն առանցքային սկզբունքի վրա, որ «առաջարկում» և «օգտագործման» կազմերում ներառվող բոլոր բաղկացուցիչների հանրագումարները պետք է հավասար լինեն: Ըստ այդմ.

$$\begin{aligned} & \text{Առաջարկ (Պահուստներ տարվա սկզբում + Արտադրություն + Ներմուծում)} = \\ & \text{Օգտագործում (Սննդամթերքի օգտագործում + Անասնակեր + Կորուստներ + Սերմացու +} \\ & \text{Արտահանում + Այլ օգտագործում + Պահուստներ տարվա վերջում)} \end{aligned}$$

Պարենային հաշվեկշիռի հատվածները

Առաջարկ

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ տրված ժամանակահատվածի կտրվածքով՝ *պարենամթերքի պահուստները տարվա սկզբում, դրանց արտադրության և ներմուծման ծավալները*:

Այսպես, *պահուստները* որոշակի պահի դրությամբ (տարվա սկզբում կամ վերջում) պարենամթերքի առաջարկի բոլոր ուղղություններով օգտագործումից հետո մնացած ռեսուրսներն են:

Արտադրության ցուցանիշը վերաբերում է ինչպես արտադրական, այնպես էլ տնային տնտեսություններում (տնայնագործական եղանակով) պարենամթերքի արտադրության ծավալներին:

Ներմուծման ցուցանիշը ներառում է արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների ներմուծման ծավալները՝ երկրի ներսում սպառման, ինչպես նաև վերաարտահանման համար:

Ներմուծումից կախվածության աստիճան

Ցուցանիշը ցույց է տալիս տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման մակարդակը ներմուծման հաշվին, որը հաշվարկվում է տոկոսներով՝ հետևյալ բանաձևով.

$$\text{(Ներմուծում / Արտադրություն + Ներմուծում - Արտահանում)}$$

Օգտագործում

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ *սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, կորուստներ, սերմացու, արտահանում, օգտագործման այլ ուղղություններ և պահուստներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում*:

Սննդամթերքի օգտագործումը ցույց է տալիս հաշվետու ժամանակաշրջանում կենսաբանական և սոցիալական պայմաններին համապատասխան բնակչության կողմից անձնական սպառմանն ուղղված պարենամթերքի քանակը, որը հաշվարկվում է որպես առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն:

Անասնակերը պարենամթերքի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է կենդանիների և թռչունների կերակրելու նպատակով՝ անկախ այն հանգամանքից՝ արտադրված է երկրի ներսում, թե ներմուծված է:

Կորուստները բեռնափոխադրման և պահպանման բոլոր փուլերում՝ արտադրությունից

մինչև սպառում, չօգտագործված պարենամթերքի ծավալն է: Կորուստների առաջացման հիմնական պատճառը իրացման և պահպանման ոչ լիարժեք համակարգերի առկայությունն է: Կորուստներ հատվածում չեն ներառվում արտադրության տարբեր փուլերում դրա անհրաժեշտ մաս հանդիսացող անխուսափելի կորուստները, օրինակ՝ ցորենի աղալու, չորացման գործընթացներում, դաշտում տեղափոխման և պահեստավորման հետ կապված կորուստները, ինչպես նաև տնային տնտեսություններում առկա սննդի ու վերամշակման ընթացքում առաջացող այլ կորուստները: Կորուստները հաշվարկվում են Պարենամթերքի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցներով, որոնք պայմանավորված որոշակի հանգամանքներով, կարող են ճշգրտվել:

Սերմացուն պարենամթերքի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է վերարտադրության նպատակով բոլոր ցանքերի, այդ թվում՝ կրկնակի ժամանակ: Այն ներառում է սերմացուն՝ ցանքի, բույսերը՝ փոխպատվաստելու, ձվերը՝ ձվադրելու համար և այլն:

Արտահանումը ներառում է տեղական արտադրության պարենամթերքի արտահանման, ինչպես նաև արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների վերարտահանման ծավալները:

Այլ օգտագործումը արտահայտում է պարենամթերքի այն ծավալը, որն օգտագործվում է ոչ պարենային ապրանքների արտադրության նպատակով, օրինակ՝ բժշկական (էթիլային) սպիրտի արտադրության նպատակով ցորենի օգտագործումը, խաղողի օգտագործումը գինու արտադրության համար:

Ինքնարավոյության աստիճան

Ցուցանիշը ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը սեփական միջոցների հաշվին, որը հաշվարկվում է տոկոսներով հետևյալ բանաձևով.

$$\text{Արտադրություն} / (\text{Արտադրություն} + \text{Ներմուծում} - \text{Արտահանում})$$

Հաշվեկշռի կազմման համար օգտագործվող ապրանքախմբերը

Հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքախմբերի կազմը պայմանավորված է երկրում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով: Ըստ այդմ, յուրաքանչյուր տարի հաշվեկշիռ է կազմվում հետևյալ 21 ապրանքախմբերի համար՝ *ցորեն, տարեկան, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բրինձ, այլ հատիկավորներ, կարտոֆիլ, բանջարեղեն, միրգ (բացի խաղողից), հատիկաբնդեղենային մշակաբույսեր, բուսական յուղ, շաքար, ձու, կաթ, տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, թռչնի միս, ձուկ, խաղող*: Մասնավորապես.

- *ցորենը* ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ցորենի այլուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի, թխվածքաբլիթների, հացի և այլ հացամթերքի, օդու տվյալները՝ վերածած ցորենի,
- *տարեկանը* ներառում է տարեկանի, ինչպես նաև տարեկանի այլուրի, հատիկների, տարեկանի ձավարի, փաթիլների տվյալները՝ վերածած տարեկանի,
- *գարին* ներառում է գարու, ինչպես նաև գարու այլուրի, հատիկների, գարեձավարի, փաթիլների, գարու ածիկի, գարեջրի և այլ վերամշակված գարու տվյալները՝ վերածած գարու,
- *վարսակը* ներառում է վարսակի, ինչպես նաև վարսակի այլուրի, հատիկների, վարսակի ձավարի, փաթիլների և այլ վերամշակված վարսակի տվյալները՝ վերածած վարսակի,
- *եգիպտացորենը* ներառում է եգիպտացորենի, ինչպես նաև եգիպտացորենի այլուրի, հատիկների, փաթիլների և եգիպտացորենի օսլայի տվյալները՝ վերածած եգիպտացորենի,
- *բրինձը* ներառում է բրնձի, ինչպես նաև բրնձի այլուրի տվյալները՝ վերածած բրնձի,
- *այլ հատիկավորները* ներառում է սորգոյի, հնդկացորենի, ինչպես նաև այլ հատիկավորների այլուրի, հատիկների, փաթիլների, սաղմի, օսլայի տվյալները՝ վերածած այլ հատիկավորների,
- *կարտոֆիլը* ներառում է կարտոֆիլի, ինչպես նաև կարտոֆիլի օսլայի, սառեցված կարտոֆիլի և չիպսի տվյալները՝ վերածած կարտոֆիլի,
- *բանջարեղենը և բոստանը* ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բոլոր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն), տոմատի հյութի տվյալները՝ վերածած թարմ բանջարեղենի,
- *միրգը և հատապտուղը* ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, ընկուզապտուղներ, մերձարևադարձային, ցիտրուսներ և այլն), մրգահյութերի, չորացրած հատապտուղների տվյալները՝ վերածած թարմ մրգի և հատապտուղի,
- *ձուն* ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները՝ վերածած ձվի,

- *կաթը* ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կարագի, կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի, պաղպաղակի և այլ կաթնամթերքի տվյալները՝ վերածած թարմ կաթի,
- *տավարի միսը* ներառում է սպանդային քաշով տավարի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները՝ վերածած սպանդային քաշով տավարի մսի,
- *խոզի միսը* ներառում է սպանդային քաշով խոզի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները՝ վերածած սպանդային քաշով խոզի մսի,
- *ոչխարի և այծի միսը* ներառում է սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի, ինչպես նաև պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները՝ վերածած սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի,
- *թռչնի միսը* ներառում է սպանդային քաշով թռչնի մսի (հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի ու այլ ընտանի թռչունների), ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները՝ վերածած սպանդային քաշով թռչնի մսի,
- *ձուկը* ներառում է կենդանի ձկան, ինչպես նաև թարմ, սառեցված, չորացված, ծխեխաշած, ապխտած, պահածոյացված ձկան, խեցգետնակերպերի, կակղամորթների, այլ ձկնամթերքների, ձկան խավիարի տվյալները՝ վերածած ձկան,
- *խաղողը* ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները՝ վերածած խաղողի,
- *հատիկաընդեղենային մշակաբույսերը և բուսական յուղը* ներառում է համապատասխանաբար լոբու, ոսպի և այլ լոբազգիների, ինչպես նաև սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի վերաբերյալ տվյալները:

Food balance sheet methodology

Food balance sheet (hereinafter “the balance sheet”) is a system of aggregated and analytical indicators, which represents comprehensive information on forming sources of country’s main foodstuff, their supply and directions of their use for a specified period of time on an annual basis. The balance sheet shows movement of foodstuff from production to final consumption. It gives an opportunity to assess import demand, determine share of food consumption and predict markets’ development situations.

The balance sheet is necessary for description of food safety and security. By the latter self-sufficiency level of main foodstuff is determined and risks associated with insufficient nutrition are assessed.

The balance sheet includes data on raw materials and foodstuff processed with appropriate coefficients.

The balance sheet consists of “supply” and “utilization” components. The key principle for the balance sheet is equality of sums of all elements of “supply” and “utilization” parts. Thus.

$$\text{Supply (Opening stocks + Production + Import)} = \text{Utilization (Food utilization + Feed + Losses + Seed + Export + Other utilization + Closing stocks)}$$

Components of the balance sheet

Supply

This component includes the following key indicators for the given period of time: *food stocks at the beginning of the year (opening stocks), their production and import volume.*

Thus, *stocks* are the resources remaining after food supply’s use in all directions at a certain point of time (either at the beginning or at the end of the year).

Production indicator refers to volume of food produced both during production process and in households (home-made production).

Import indicator includes the volume of foreign origin food imports for the aim of consumption within the country, as well as for re-export.

Import dependency ratio

The indicator shows the level of satisfaction of given product’s demand at the expense of import, which is calculated by the following formula in percentages:

$$(\text{Import} / \text{Production} + \text{Import} - \text{Export})$$

Utilization

This component includes the following main indicators: *food consumption, feed, losses, seed, export, other utilization and stocks at the end of the reporting period.*

Food consumption shows the amount of food consumed by the population in accordance with the biological and social conditions of the population for the reporting period, which is calculated as a difference between supply and all other areas of food utilization.

Feed is the volume of the food used as animal and poultry feed regardless of the circumstance it is produced in the country or is imported.

Losses are the unused volume of foodstuff in all phases of transportation and storage: from production to consumption. The main reason for losses is availability of not proper system of realization and storage. Unavoidable losses occurring as a necessary part during different phases of production, e.g. losses during wheat grinding and drying, transferring in field and storing, food losses existing in households and other losses incurred during processing, are not included in losses component. Losses are calculated by the coefficients proposed by the Food and Agriculture Organization (FAO), which, depending on certain circumstances, can be adjusted.

Seed is the volume of food used for reproduction during all sowings, including double. It includes seeds for sowing, plants for transplanting, eggs for laying eggs, etc.

Export includes the volume of locally produced foodstuff’s export, as well as the re-export of foreign origin foodstuff.

Other utilization expresses the volume of food used for the production of non-food products, e.g. the use of wheat for medical (ethyl) alcohol production, the use of grapes for wine production.

Self-sufficiency ratio

The indicator shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of its own means, which is calculated by the following formula in percentages:

$$\text{Production} / (\text{Production} + \text{Import} - \text{Export})$$

Commodity coverage used for the compilation of the balance sheet

The list of commodity group included in the food balance sheet is conditioned by wider consumption of commodities in the country. Thus, every year the food balance sheet is compiled for the following 21 commodity groups: *wheat, rye, barley, oats, maize, rice, other cereals, potatoes, vegetables, fruits (except grapes), leguminous crops, vegetable oil, sugar, egg, milk, beef, pork, mutton and goat meat, poultry, fish and grapes*. Particularly:

- *wheat* includes data on wheat, as well as on wheat flour, macaroni, ethyl alcohol, pastry, bread and other bakery goods, data on vodka converted to wheat,
- *rye* includes data on rye, as well as on rye flour, cereals and flakes converted to rye,
- *barley* includes data on barley, as well as on barley flour, cereals, flakes, barley malt, beer and other processed barley converted to barley,
- *oat* includes data on oats, as well as on oats flour, cereals, flakes and other processed oats converted to oats,
- *maize* includes data on maize, as well as on maize flour, cereals, flakes, other processed maize and starch of maize converted to maize,
- *rice* includes data on rice, as well as on rice flour converted to rice,
- *other cereals* includes data on sorghum, buckwheat and other cereals, as well as on these cereals' flour, flakes, processed cereals and starch of other cereals converted to other cereals,
- *potato* includes data on potato, as well as on potato starch, frozen potato and chips converted to potato,
- *vegetable and melon* includes data on fresh, as well as on dry and canned vegetables (cabbage of all types, cucumber, tomatoes, beet, bulb onion, garlic, etc.), tomato juice converted to vegetables,
- *fruit and berry* includes data on fresh, as well as on dry and canned fruit (drupaceous, stone-fruit, nuts, subtropical, citrus, etc.), fruit juice, dry berry converted to fruit,
- *eggs* includes data on eggs in shells, as well as on egg powder converted to eggs,
- *milk* includes data on fresh milk, as well as on butter, milk powder, matsun, sour cream, cottage cheese, cheese, ice-cream and other milk products converted to fresh milk,
- *beef* includes data on slaughter weight of meat, as well as on sausages, canned meat and other meat products converted to meat in slaughter weight,
- *pork* includes data on slaughter weight of meat, as well as on sausages, canned meat and other meat products converted to pork in slaughter weight,
- *mutton and goat meat* includes data on slaughter weight of meat, as well as on canned meat and other meat products converted to mutton and goat in slaughter weight,
- *poultry* includes data on slaughter weight of meat, as well as on sausages, canned meat and other meat products converted to poultry in slaughter weight,
- *fish* includes data on fresh, as well as on frozen, dried, salted, smoked, canned, prepared and preserved fish, crustaceans, mollusks and other fish products, stock fish, caviar converted to fish,
- *grape* includes data on grapes, as well as on raisins converted to grapes,
- *leguminous crops and vegetable oil* includes correspondingly data on beans, lentils, other beans and soy, peanut, olives, palm, sunflower seed, other oil.

2020թ. գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների ցանքային տարածությունը կազմել է 222.8 հազ. հա, ինչը 2.2%-ով պակաս է նախորդ տարվա ցուցանիշից:

2020թ. արձանագրվել է գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի համախառն բերքի աճ, բացառությամբ բոստանային մշակաբույսերի և պտուղ ու հատապտղի: Այսպես, հացահատիկային և հատիկալընդեղենային մշակաբույսերի համախառն բերքն աճել է 22.3%-ով և կազմել 243.0 հազ. տոննա, խաղողինը՝ 21.7%-ով և կազմել 264.8 հազ. տոննա, կարտոֆիլինը՝ 5.7%-ով և կազմել 427.3 հազ. տոննա, բանջարանոցային մշակաբույսերինը՝ 4.7%-ով և կազմել 650.7 հազ. տոննա: Փոխարենը 12.3%-ով նվազել է պտուղ և հատապտղի համախառն բերքը՝ կազմելով 254.9 հազ. տոննա, 6.6%-ով՝ բոստանային մշակաբույսերինը՝ կազմելով 119.5 հազ. տոննա (Աղյուսակ 3.1.):

2020թ. նախորդ տարվա համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության ծավալները, բացառությամբ կաթի, աճել են (Աղյուսակ 3.22.): Այսպես, 2020թ. ձվի արտադրության ծավալն աճել է 4.7%-ով և կազմել 754.6 մլն. հատ, կենդանի քաշով մսինը՝ 0.4%-ով և կազմել 189.6 հազ. տոննա: Փոխարենը 2.0%-ով նվազել է կաթի արտադրության ծավալը և կազմել 654.3 հազ. տոննա:

Ըստ ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեից ստացված բեռնամաքսային հայտարարագրերի, ինչպես նաև քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի և ապրանքների փոխադրման հաշվառման վիճակագրական ձևի տվյալների, 2020թ. հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 18.3%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2019թ.՝ 15.8%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 30.4% (2019թ.՝ 30.2%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 3.8%-ով և կազմել 1 608.5 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ պարենամթերքի ներմուծումը՝ 834.2 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՄԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 774.3 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2020թ. նախորդ տարվա համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից խոզի մսի ներմուծման ծավալը նվազել է 28.3%-ով և կազմել 6.3 հազ. տոննա, տավարի մսինը՝ 22.5%-ով և կազմել 4.0 հազ. տոննա, թռչնի մսինը՝ 21.4%-ով և կազմել 34.2 հազ. տոննա, բանջարեղենինը՝ 12.4%-ով և կազմել 29.3 հազ. տոննա, այլուրինը՝ 8.6%-ով և կազմել 20.6 հազ. տոննա, բրնձինը՝ 3.1%-ով և կազմել 11.1 հազ. տոննա: Փոխարենն ավելացել են ձվի (2.4 անգամ), շաքարի (2.2անգամ), ցորենի (38.6%-ով), մակարոնեղենի (26.5%-ով), կարագի (23.4%-ով), մրգի (12.7%-ով), կաթի (12.5%-ով), պանրի (10.8%-ով), բոսական յուղի (8.6%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.23.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռել է միրգ ապրանքախումբը: Այսպես, 2020թ. արտահանվել է 95.6 հազ. տոննա միրգ, ինչը 0.4%-ով պակաս է 2019թ.-ի ցուցանիշից: Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում նվազել են նաև գինու (6.5%-ով), կոնյակի (1.9%-ով) արտահանման ծավալները: Փոխարենն ավելացել են պանրի (34.4%-ով), հանքային ջրի (15.2%-ով) արտահանման ծավալները (Աղյուսակ 3.24.):

2019թ. հանրապետության ոռոգելի հողատարածքներում գերխոնավ հողերի մակերեսը միջին վեգետացիոն շրջանում (ըստ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտեի տվյալների) կազմել է 11.9 հազ. հա, այդ թվում՝ Արարատյան հարթավայրում՝ 11.4 հազ. հա:

In 2020 the sown area of main agricultural temporary and permanent crops comprised 222.8 thousand hectare, which is less than the same indicator of the previous year by 2.2%.

In 2020 an increase was recorded in gross production of main agricultural crops except melons and fruit and berries. Thus, the gross production of cereals and leguminous crops increased by 22.3% and comprised 243.0 thousand tons, grape – by 21.7% and comprised 264.8 thousand tons, potato – by 5.7% and comprised 427.3 thousand tons, vegetables – by 4.7% and comprised 650.7 thousand tons. Instead the gross production of fruit and berries decreased by 12.3% and comprised 254.9 thousand tons, melons – by 6.6% and comprised 119.5 thousand tons (Table 3.1.).

In 2020 compared to the previous year the volume of production of agricultural products of animal origin increased except milk (Table 3.22.). Thus, in 2020 the volume of egg production increased by 4.7% and comprised 754.6 million pieces, the volume of meat production in live weight – by 0.4% and comprised 189.6 thousand tons. Instead the volume of milk production decreased by 2.0% and comprised 654.3 thousand tons.

By the customs declarations and the citizens' (shuttle) trade data, as well as the statistical data form on the accounting of goods transportation received by the State Revenue Committee of the RA, in 2020 18.3% of goods imported to the Republic fell into food products (in 2019 – 15.8%) and that in export volume – 30.4% (in 2019 – 30.2%) (Table 1.1.). In the reporting period the volume of foreign trade turnover of food products at current prices, compared to the previous year decreased by 3.8% and comprised 1 608.5 million US dollars, including import of food product – 834.2 million US dollars (in CIF prices) and export – 774.3 million US dollars (in FOB prices).

In 2020 compared to the previous year among the main food products the import volume of pork decreased by 28.3% and comprised 6.3 thousand tons, beef – by 22.5% and comprised 4.0 thousand tons, poultry – by 21.4% and comprised 34.2 thousand tons, vegetable – by 12.4% and comprised 29.3 thousand tons, flour – by 8.6% and comprised 20.6 thousand tons, rice – by 3.1% and comprised 11.1 thousand tons. Instead, the import volume of eggs increased 2.4 times, sugar – 2.2 times, wheat – by 38.6%, macaroni – by 26.5%, butter – by 23.4%, fruit – by 12.7%, milk – by 12.5%, cheese – by 10.8%, vegetable oil – by 8.6% (Table 3.23.).

Fruit commodity group prevailed in the volume of food product export. Thus, in 2020 95.6 thousand tons of fruit was exported, which is less than the same indicator of 2019 by 0.4%. The export volume of wine also decreased by 6.5%, cognac – by 1.9%. Instead, the export volume of cheese increased by 34.4%, mineral water – 15.2% (Table 3.24.).

In 2019 the area with higher dampness in average vegetative period (according to the data of Water Committee of the RA Ministry of Territorial Administration and Infrastructure) in irrigated lands of Republic comprised 11.9 thousand hectare, including 11.4 thousand hectare in Ararat valley.